

SERT SESSİZLERİN YUMUŞAMASI

Sesleri gösteren işaretlere **harf** denir. Alfabemizdeki 29 harften 8 tanesi sesli , 21 tanesi sessiz harftir.

Ses yolunda bir engele çarparak çıkan seslere **sessiz (ünsüz) harfler** denir.

Sessiz Harfler : b , c , ç , d , f , g , ğ , h , j , k , l , m , n , p , r , s , ş , t , v , y , z.

Sessiz harfler sert ve yumuşak olmak üzere ikiye ayrılır.

Yumuşak Sessiz Harfler : b , c , d , g , ğ , j , l , m , n , r , v , y , z

Sert Sessiz Harfler : ç , f , h , k , p , s , ş , t (Fıstıkçı Şahap)

Süreksiz sert sessiz harfle (k , t , ç , p) biten kelimelere , sesli harfle başlayan bir ek getirildiğinde , kelimenin sonundaki sert sessiz harf yumuşayarak (g , ğ , d , c , b) harflerine dönüşür. Bu kurala **sert sessizlerin yumuşaması** ya da kısaca **yumuşama** denir.

1 - " k " harfi ile biten kelimeler : k harfi → g ya da ğ harfine dönüşür.

* çiçek + i → çiçeği (k → ğ) * renk + i → rengi (k → g)

* parmak + ım → parmağım (k → ğ) * ahenk + i → ahengi (k → g)

2 - " t " harfi ile biten kelimeler : t harfi → d harfine dönüşür.

* kağıt + ın → kağıdın (t → d) * kanat + ına → kanadına (t → d)

* yurt + umu → yurdumu (t → d) * dört + üncü → dördüncü (t → d)

3 - " ç " harfi ile biten kelimeler : ç harfi → c harfine dönüşür.

* ağaç + a → ağaca (ç → c) * muhtaç + ım → muhtacım (ç → c)

* kulaç + ı → kulacı (ç → c) * ilaç + ı → ilacı (ç → c)

4 - " p " harfi ile biten kelimeler : p harfi → b harfine dönüşür.

* kitap + ın → kitabın (p → b) * dolap + ımız → dolabımız (p → b)

* çorap + ını → çorabını (p → b) * kasap + ın → kasabın (p → b)

Altın Bilgi 23° : Tek heceli bazı kelimelerde yumuşama olmaz.

- * kök + ü → kökü * saç + ı → saç
* çöp + ü → çöpü * süt + e → süte

Altın Bilgi 24° : Yabancı kelimeler yumuşama olmaz.

- * saat + i → saati * hukuk + un → hukukun
* millet + imin → milletimin * millet + imin → milletimin

Altın Bilgi 25° : Özel isimlerde yumuşama olmaz.

- * Ahmet + in → Ahmet'in * Zonguldak + a → Zonguldak'a
* Sinop + un → Sinop'un * Kıvanç + i → Kıvanç'ın

NOT : Özel isimlerin yazılışında yumuşama olmaz. Ancak ,okunuşunda yumuşama varmış gibi okunur.

~ **Yazılışı** : Yiğit'in kardeşi

~ **Okunuşu** : Yiğidin kardeşi

ETKİNLİK - 01

Aşağıdaki kelimelere getirilen ekler sonucu oluşan kelimelerde yumuşama olup olmadığını gösteriniz.

- * sokak + a = sokağa → var. * sanat + ını = sanatını → yok.
* cevap + ım = * havuç + u =
* denk + ini = * Zeynep + in =
* fert + i = * maç + a =
* kuvvet + ini = * kalp + imi =
* cumhuriyet + e = * Yozgat + a =